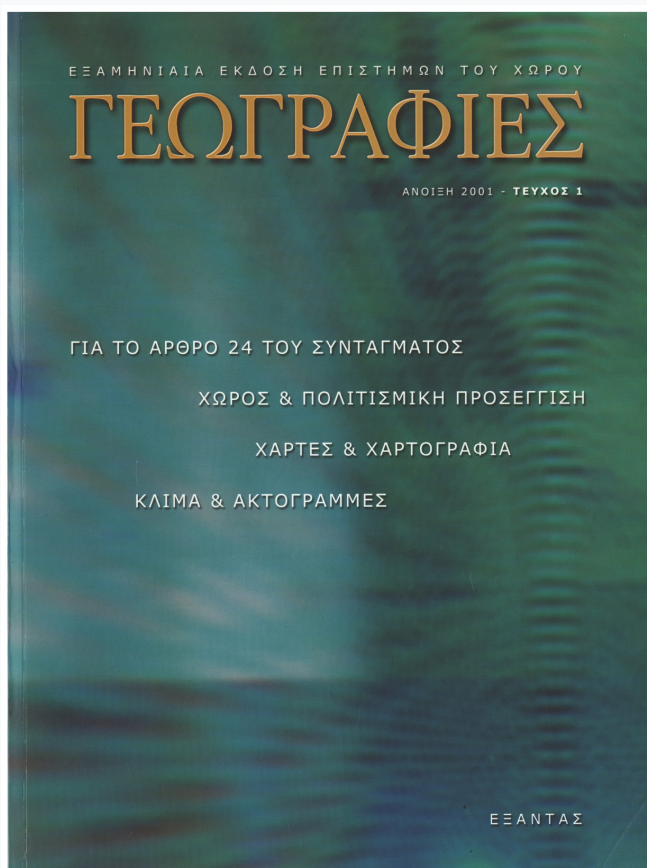

Γεωγραφίες

Αρ. 1 (2001)

Γεωγραφίες, Τεύχος 1, 2001

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ είναι το προϊόν μιας συνεργασίας φίλων που έχει αρχίσει με διάφορες μορφές από το 1981. Αντίθετα προς τους νόμους τις αγοράς, δεν έρχεται να καλύψει μια υφιστάμενη ζήτηση, αλλά να συμβάλει στη δημιουργία μιας κριτικής επιστημονικής συζήτησης για τα θέματα του χώρου στην Ελλάδα και διεθνώς.

Η ιδέα για το ανά χείρας περιοδικό γεννήθηκε τον Αύγουστο του 1999, στις φιλόξενες Λεύκες της Πάρου, στα πλαίσια του 7ου Διεθνούς Σεμιναρίου του Αιγαίου. Οι τακτικές ανά διετία ή τριετία διεθνείς συναντήσεις των Σεμιναρίων συντηρούν, 18 χρόνια τώρα, κριτικές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις για τη γεωγραφία και το χώρο, φέρνοντας κοντά Έλληνες και ξένους ειδικούς. Η ιδέα της Πάρου ήταν ορισμένα από τα επιστημονικά κείμενα των Σεμιναρίων, τα οποία κυκλοφορούσαν στο σύνολό τους ως πρακτικά, να αποτελέσουν το έναυσμα για την έκδοση ενός επιστημονικού περιοδικού. Η συγκυρία εκτιμήθηκε ότι είναι ευνοϊκή για τρεις λόγους:

1. Στην κοινότητα των Ελλήνων ειδικών σε θέματα χώρου, με μεγάλη καθυστέρηση, προστέθηκαν ειδικευμένα τμήματα στα Πανεπιστήμια της Θεσσαλίας και του Αιγαίου, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και πρόσφατα στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Παράλληλα λειτουργούν μεταπτυχιακά προγράμματα, το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται άμεσα με το χώρο και τις ρυθμίσεις του.

2. Τα προβλήματα τα σχετικά με την οργάνωση του ανθρωπογενούς και του φυσικού χώρου έχουν αποκτήσει ένταση και επικαιρότητα και αποτελούν πεδία συνεχών, έντονων κοινωνικών και οικονομικών, άρα πολιτικών, αντιπαραθέσεων. Απουσιάζουν ωστόσο οι κριτικές επιστημονικές αναλύσεις, έχοντας υποκατασταθεί από έναν τεχνοκρατικό, απολογητικό, εκσυγχρονιστικό λόγο.

3. Η περιβαλλοντική κρίση (από τη μόλυνση του περιβάλλοντος και τη διατροφή μέχρι την καταστροφή των δασών και το απεμπλουτισμένο ουράνιο) έχει βοηθήσει στην επανασύνδεση των φυσικών με τις κοινωνικές επιστήμες, δίνοντας ξανά στη γεωγραφία το ρόλο της επιστήμης-γέφυρας και αναδεικνύοντας τις δυνατότητές της για σύνθεση των χωρο-κοινωνικών φαινομένων.

Οι ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ λοιπόν προτείνουν μια κριτική διερεύνηση αυτών των ζητημάτων και θα έχουν ανοικτές τις σελίδες τους σε συνεργασίες από όλες τις γνωστικές περιοχές που καλύπτουν θέματα χώρου. Έξι θεματικές ενότητες θα οργανώνουν κάθε φορά τα περιεχόμενα του περιοδικού. Στα επώνυμα σχόλια που θα φιλοξενοούνται στις Γεω-Επικαιρότητες θα σχολιάζονται σύντομα, κρίσιμα θέματα της συγκυρίας. Στα Επιστημονικά Άρθρα θα δημοσιεύονται (κατόπιν κρίσεως, βλ. σχετικές οδηγίες στο τέλος του περιοδικού), εκτενείς συνεργασίες Ελλήνων και ξένων συναδέλφων. Στις Επιστημονικές Συναντήσεις και Αντιπαραθέσεις θα παρουσιάζονται συνέδρια, σεμινάρια και άλλες επιστημονικές δράσεις και θα υπάρχει «χώρος» για τη φιλοξενία επιστημονικών αντιπαραθέσεων. Στις Παρουσιάσεις Ερευνητικών Προγραμμάτων και Διατριβών θα γίνεται η παρουσίαση αντίστοιχων εργασιών. Στο Βήμα των Σπουδαστών θα παρουσιάζονται φοιτητικές δράσεις και πρωτοβουλίες και σύντομες παρουσιάσεις διπλωματικών εργασιών. Τέλος, θα υπάρχουν Βιβλιοκριτική και Βιβλιοπαρουσίαση ελληνικών και ξένων βιβλίων.

Γιατί όμως ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ; Ο προβληματισμός για το χώρο και τον τόπο είναι ήδη κατακερματισμένος και ενίοτε υπερ-ειδικευμένος ανάμεσα σε πολεοδόμους, χωροτάκτες, γεωλόγους, τοπογράφους, ιστορικούς, αρχιτέκτονες, περιβαλλοντολόγους, χαρτογράφους κ.ά. Έχει χαθεί η ενότητα του χώρου, ενώ σπάνια αναζητείται η σχέση της υλικής, φυσικής βάσης με τις κοινωνικές και πολιτισμικές διαδικασίες. Η γεωγραφία, ως επιστήμη του χώρου, έχει τα εργαλεία και τις μεθόδους να συνθέσει τις επιμέρους προβληματικές αν βασιστεί σε έναν πλουραλισμό, αν δεν είναι Η γεωγραφία αλλά ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ. Αν δηλαδή επιτρέψει τις πολλαπλές κριτικές προσεγγίσεις, χωρίς τους ντετερμινισμούς και τις τεχνοκρατικές απλουστεύσεις του παρελθόντος. Αυτή την προσέγγιση προτίθεται να προωθήσει το περιοδικό και προσκαλεί όσες και όσους ενδιαφέρονται να συνεργαστούν μαζί του σε αναζήτηση μιας (όχι μάταιης, πιστεύουμε) νέας συλλογικότητας.

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Τα τρία πρώτα επιστημονικά κείμενα των Ε. Soja, Θ. Τερκενλή και G. Paolucci παρουσιάστηκαν στα Σεμινάρια του Αιγαίου στη Μήλο (1996) και στη Πάρο (1999). Αποτελούν μέρος της διεθνούς συζήτησης για την «Πολιτισμική Στροφή» η οποία από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 έχει επηρεάσει σημαντικά τη γεωγραφία και τα ζητήματα αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Η ενότητα των επιστημονικών άρθρων ολοκληρώνεται με τα κείμενα των Ε. Λιβιεράτου για τη χαρτογραφία και των Χ. Μαρουσιάν, Κ. Παυλόπουλου, Κ. Γάκη-Παπαναστασίου και Α. Ζαμάνη για τις επιπτώσεις από την άνοδο της θαλάσσιας στάθμης, τα οποία διευρύνουν και τη θεματολογία του περιοδικού.